



**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicatorum Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melancthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melancthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Maioristarum postulata & nouum scriptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

Princeps igitur, ubi scriptum integrum vidit absolui non posse, secundam pomeridianam ad recitandum cætera designauit. Cùm autem omnes ad constitutum tempus à prandio conuenissent, renunciat per consiliarios politicos, esse sibi proficiscendum aliquo pomeridianis horis; quam ob causam huic actioni interesse nequeat. Rogare igitur Theologos alterius partis, ut scriptum hoc recipiant, ac si fuerit integrè recitatum; tum ut porrò deinceps breuitati studeant, nec tam proluxa scribant volumina: Qua de re non ita pridem se per Electorem in Colloquio monitum insinuat. Maioristæ utrunque hoc non grauatim se facturos pollicentur. Rogant verò Principem vicissim, si diu forsan emanat, atque ipsi maturius interim comparare se possint ad respondendum, ut recitare liceat in confessu politicorum responsionem suam, ne per ipsius absentiam actionis cursus impediatur.

Ille, si biduo triduoque ante, quam conuentum haberi cupiant, se paratos esse per consiliarios insinuent, daturum operam sese, ut tempestiuè adsit. Interea verò, dum Princeps abest, Maioristæ nouum opus moliantur, priore illo proluxius: Quam enim promiserant, futuros se deinceps breuiiores, & Principes hoc ipsum velle nouerant; non potuit se tamen continere liuor & virulentum illud odium, quod in aduer-

ANNO
1568.

II.

Principis
mādatum
de forma
colloquij
seruanda
in sui ab-
sentia.

Maiorista-
rum postu-
latum.

Maiorista-
rum nouū
scriptum.

ANNO
1568.

Ann. 1569.

Eorū ter-
giuersatio
propter
absentiam
principis.

Princeps
caulatur
molestias
itineris &c.

aduersarios conceperant, quin denuò in verborum flumē vberimum exundaret. Cumque iam absoluissent scriptum Princeps, qui adhuc aberat, per suos ea de re monitus anno sequente 1569. decimosexto Ianuarij renunciat, impediri se per aduersam valetudinem, & negotia quædam, quo minus nunc Alteburgum redire possit. Rogare igitur Electoris Theologos, vt responsum suam recitent in confesso, eamque vti moris sit, exhibeant. Maioristæ, qui iam ante hoc ipsum petiuerant, quemadmodum paulò supra diximus, nunc vertunt vela, seque principis reditum expectaturos asserunt: subesse causas, cur ipsum in actione præsentem cupiāt. Morabatur id temporis Princeps Vinariæ, quæ Thuringiæ ciuitas est, vnde denuò per litteras certiores facit politicos suos, Thanneum nobilem, & Premium Iureconsultum, præterquam quod per aduersam valetudinem detineatur, eam quoque passim aquarum inundationem esse, vt nunc quidem itineri se dare nequeat. Monerent igitur collocutores, vt in actione progredierentur. At Maioristæ obstinatis animis in sententia perstiterunt: Quod cum Princeps intelligeret, datis tertio litteris significat, in valetudinem adeò non remittere, vt augeri potius videatur: Actionem igitur diutius non suspendendam.

Re deliberata placuit tandem, vt ad vigesimum primum Ianuarij horis pomeridianis
Maio.

Maorista responsionem suam in cōfessu legerent. Vbi conuentum est, Flaciani priusquam recitationis initium fieret, scriptum hoc etiam citra lectionē recipere voluerunt, scilicet vt aduersarios molestia legendi, seipsos audiendi tædio liberarent. Maorista vero, nisi lectum prius esset volumen exhibere penitus recusarunt. Erat scriptum valde prolixum, vti diximus, & vehemens, dentatum, mordax, atroq; malevolentia felle cōditum. Irritati siquidem insigni Flacianorum petulantia, per quos in vltimo scripto tot probris & contumelijs affecti fuerāt, impotentia suæ vicissim laxarant frenos, & quicquid reliquum erat amarulentia, id nūc liberiore calamo totum effuderant: præsertim cum propter indomitam aduersariorum pertinaciam nulla concordia spes superesse videretur. In exordio sese præter meritum & culpam lacerari conuitijs atque maledictis quiritantur; aduersarios post inuocationem diuini numinis continuò velut obliuionis lethæo poculo sopitos (verba ipsorum sunt, quæ inferimus ad βλακικὰς ironias, sugillationes acerbas, petulantes insectationes, prestigias sophismatum, sycophanticas rixas, venenatos sarcasmos & conuitia delabi, & in his adeo sese volutando delectare, vt nulla pagina sit, in qua non aliquoties illæ delitiæ magis Pseudolum in comœdiâ, quam Theologos in tam illustri cōfessu docentes, portentosa quadam variatione repetantur. Has

kk

verò

ANNO

1569.

Flaciani
citra lectionē
scriptū
Maorista
cum tradi
sibi postu-
lant.

Maorista
non nisi
lectum ex-
hibere re-
nuunt.

De iniuria
quiritan-
tur.

In Colloq.
lat. fol. 247.

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

ANNO
1569.
Tres par-
tes scripti.

Ib. fol. 247.
a. b.

- verò iniurias sese dicunt ferre patienter, atq; interim votis intimis precari Deum, vt conuitiatores aduersarios ad sanio rem mentem reuocet. Deinde omisso hoc tanquã Cadmeo certamine criminationum, vti loquuntur, accedunt ad rem ipsam, & vniuersum volumẽ in tres sectiones partiuntur. Primò loco, in-
1. quiunt, quasi per quandam ἀνακρίσειον repetemus statum & firmamenta quæstionis
” de doctrina iustitiæ fidei & bonorum ope-
” rum, vt & appareat, quæ nostra sit de illa sen-
” tentia, & non fuisse causam, cur collocato-
” res ad eò pertinaciter nobis aduersarentur.
2. Deinde ad ea respondebimus, quæ ipsi nobis,
” tanquam falsa & erronea hypotheseon &
” corruptelarum nomine toties, ac tam verbo-
” sè obijciunt. Postremò subijciemus breuẽ in-
3. dicationem vanitatis responsionum, quibus
” ea, quæ à nobis notata sunt in ipsorum libris,
” refutare & eludere collocutores studuerunt.
” Hæc illi. Primam partem Eberus & Præto-
” rius; secundam idem Eberus, Cruciger iu-
” nior, & Prætorius; tertiam Prætorius & Cru-
” ciger recitarunt. Id factum in tribus con-
” selsibus, qui 21. Ianuarij post meridiem, &
” postridiẽ matutinis horis primum, deinde &
” pomeridianis horis habiti fuerunt. Postero-
” res verò duæ partes latinè recitatæ sunt præ-
” ter morem, vt vel hac varietate proluxæ le-
” ctionis, & audiendi tædium nonnihil minu-
” eretur. Ita scriptum integrum totas nouem
” horas & amplius occupauit; quod ijs legen-
” tium

tium gestibus & habitu, ea vocis contentio- ANNO
ne pronunciatum fuit, vt omnia virus, odi- 1569.
um, vindictæq; cupiditatem spirare diceret.

Ad hanc rhapsodiam Flaciani postmo- III.
dum responderunt, eadem propemodum vfi Flacianorū
non prolixitate modo, sed & virulentia, & responsio.
calami linguæque mordacitate: Vt scripta
hæc mutua nihil aliud, quam flabella Satha-
næ fuisse videantur, ad augendum incendium
comparata. Recitarunt verò Flaciani respō-
sionem suam ad octauum februarij in duo-
bus confessibus, qui eodem die habiti fue-
runt; quibus & princeps ipse pro benigno in
Flacianos affectu interfuit. Et potissima qui-
dem pars ante prandium in confessu matuti-
no, altera breuior sub epilogi titulo pome-
ridianis horis prælecta fuit. In proœmio
de mordacitate aduersariorum & inaudita
conuitiandi libidine grauiter atq; patheticè
conqueruntur.

Queruntur
de cōuitiis
sibi illatis.
In Colloq.
lat. f. 344. r.
In germ.
fol. 236.

Legimus, inquit, inuectiuas in Salu-
stium, in Verrem, & papistarum in Luthe-
rum: Legimus etiam satyras poëtarum: sed
coram Deo, angelis ipsius & tota Christi Ec-
clesia liberrima conscientia profiteamur, nos
in vniuersa vita in vno libro plura maledi-
cta & execrationes vix vidisse, legisse, audi-
uisse. Quod quam bene deceat Theologos,
& eos quidem, qui tam specioso religionis
prætextu & verborum apparatu suam ipsius
in respondendo, & ferendis iniurijs prædi-
cant & commédant modestiam & patientiã,

kk a

Deo